

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มุ่งศึกษาแนวคิดทฤษฎีและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์และการตรวจคนเข้าเมือง ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายแม่แบบว่าด้วยการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (Model Law on Electronic Commerce) ของคณะกรรมการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศแห่งสหประชาชาติ (United Nation Commission on International Trade Law--UNCITRAL) พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ภาระหน้าที่ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองตามกฎหมาย อาทิ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 กฎหมายอาญา และกฎหมายปกครอง ตลอดจนการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อนำมาวิเคราะห์และค้นหาปัญหาทางกฎหมายการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

ผลการศึกษาพบว่า พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 มาตรา 3 ได้กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้กับธุรกรรมในการดำเนินของรัฐด้วย แต่ไม่ได้ให้นิยามคำว่า ธุรกรรม ในการดำเนินงานของรัฐไว้โดยเฉพาะ คงมีเพียงหลักเกณฑ์ในมาตรา 35 ว่า การทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของภาครัฐ หากได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

ให้ถือว่ามีผล โดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายในเรื่องนั้นกำหนด ซึ่งพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความแห่งมาตรา 35 ดังกล่าว เพิ่งจะมีการประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2550 ในขณะที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง รวมถึงหน่วยงานรัฐอื่น ๆ หลายหน่วยงาน ได้มีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการปฏิบัติงานตามกฎหมายก่อนมีพระราชกฤษฎีกาใช้บังคับกันอย่างกว้างขวาง

ด้วยเหตุดังกล่าว จึงก่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมายหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการตีความคำว่า “ธุรกรรมในการดำเนินงานของรัฐ” ปัญหาความชอบด้วยกฎหมายของธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ตลอดจนปัญหาการบังคับใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. 2549 กับการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

ดังนั้น จึงเห็นสมควรแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 ในส่วนของคำนิยามให้เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น และแก้ไขปรับปรุงพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐ พ.ศ. 2549 ให้บรรดาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้กระทำไปแล้วก่อนพระราชกฤษฎีกามีผลบังคับ มีผลโดยชอบด้วยกฎหมายหากได้กระทำตามหลักเกณฑ์และวิธีการดังที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกา ซึ่งจะทำให้การบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2544 เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง

The objective of this thesis is to study the concepts, theories and laws related to electronic transactions in connection with immigration. The following laws will be central to this inquiry:

- 1) The Model Law on Electronic Commerce of the United Nations Commission on International Trade Law (UNCITRAL);
- 2) The Electronic Transaction Act. B.E. 2544;
- 3) The Immigration Act. B.E. 2522; and
- 4) The Foreigners Employment Act. B.E. 2521;
- 5) A broad selection from the fields of Criminal Law and Administrative Law.

The thesis will concentrate on finding and analyzing any problems encountered by the application of these laws.

Article 3 of the Electronic Transaction Act. B.E. 2544, has provided that the Act shall also be applicable to transactions conducted by governmental agencies. The Act, however, not only fails to offer any specific definition for “electronic transactions,” but it also fails to describe the nature of the transactions to be covered by the Act. Furthermore, the Act provides no list or description of the governmental agencies to be covered. This thesis will present information that will be useful in addressing these shortcomings.

The Electronic Transaction Act, in Article 35, provides for retroactivity. If the data contained in prior electronic transactions of governmental agencies has been transmitted in accordance with the rules and procedures prescribed by Royal Decree, they shall be deemed to be legally valid in the same manner as required by the rules and procedures prescribed in the Act itself.

The Royal Decree issued under Article 35 was promulgated on January 10. B.E. 2550. It is important to note that the Immigration Bureau, as well as other governmental agencies, had already been employing electronic transfers of various types for some time. How the promulgation of the Royal Decree affects these existing procedures remains to be examined.

As a result, several legal problems have been created. Three problems in particular will be addressed in this thesis: a) the problem of the interpretation of the term “transactions conducted by the state;” b) the problem related to

the validity of the preexisting electronic transaction procedures of the Immigration Bureau; and c) the problem of enforcing the Royal Decree in relation to electronic transactions conducted by the Immigration Bureau.

As a result, it is recommended that the definitions contained in the Electronic Transaction Act B.E. 2544 should be revised to convey a more comprehensive meaning. The Royal Decree Prescribing the Rules and Procedures in Handling the Governmental Electronic Transaction B.E. 2549 should also be revised to be effective retroactively, so that all the transactions carried out prior to the effective date of the Royal Decree shall be deemed legally valid if they were in compliance with the rule and procedures set forth in the Royal Decree. If such measures had been followed, the enforcement of the Electronic Transaction Act B.E. 2544, would be genuinely successful.